

تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی

فاطمه کیقبادی^۱

زین العابدین فلاح^۲

طاہر بھلکہ^۳

اسرا عسکری^۴

 [10.22034/ssvs.2025.1005](https://doi.org/10.22034/ssvs.2025.1005)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۸/۲۰

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۱۰/۱۲

هدف از تحقیق حاضر، تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی بود. روش تحقیق حاضر، با رویکرد کیفی به روش داده بنیاد (مدل سیستماتیک اشتراوس و کوربین) است که از نظر هدف بنیادی و از نظر جمع آوری داده‌ها به صورت میدانی انجام گرفت. جامعه آماری تحقیق شامل رئیس هیئت‌های ورزشی و فدراسیون‌ها، نخبگان ورزشی همگانی، ورزشکاران، مدیران سازمان‌های ورزشی و سایر افراد خبره در زمینه توسعه ورزش، روان‌شناسان و جامعه‌شناسان خبره در حوزه شادابی در سطح کشور بود که به روش نمونه‌گیری گلوله برفی انتخاب شدند (۱۷ نفر). تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت کدگذاری باز، محوری و گزینشی با رویکرد کیفی گراند تئوری (تئوری زمینه‌ای) و با تحلیل مصاحبه‌ها، کدگذاری باز انجام گرفت. بر اساس کدهای باز شناسایی شده، کدهای محوری شکل گرفتند و به کمک کدگذاری انتخابی، مدل نظری توسعه پیدا کرد. سپس مدل پارادایمی با نظر خبرگان مورد تأیید قرار گرفت. الگوی شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی متأثر از شرایط علی (فردی، مدیریتی و محیطی) و با در نظر گرفتن راهبردهای استخراجی (انگیزشی، آموزشی و سازمانی) که متأثر از شرایط زمینه‌ای (زیرساخت‌ها و امکانات، فرهنگی و قوانین و مقررات) و شرایط مداخله‌گر (مالی، سلامتی و سبک زندگی) می‌باشد، می‌تواند منجر به پیامدهای روانی/رفتاری و اقتصادی گردد. با توجه به نتایج پژوهش می‌توان گفت با ایجاد و تسهیل این مدل و گام‌های توسعه‌ای نهایی می‌توان به تمامی ابعاد تأثیرگذار در مشارکت دست‌یافت تا در آینده با صلاحدید مسئولان به شرایط اجرا نزدیک شود.

واژگان کلیدی: فعالیت ورزشی، سبک زندگی، فرهنگ ورزش و شور و نشاط.

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

^۲ دانشیار، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران (نویسنده مسئول)

E-mail: Zy.fallah@iau.ac.ir

^۳ استادیار، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

^۴ استادیار، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

مقدمه

ورزش در یک زمینه اجتماعی را می‌توان به‌عنوان نوعی از فعالیت بدنی در اوقات فراغت تعریف کرد که برای بهبود سلامت جسمی، اجتماعی، عاطفی و روانی در میان شرکت‌کنندگان سازماندهی می‌شود (سارول^۱ و همکاران، ۲۰۲۴). با توجه به ارتباط ورزش در یک چارچوب اجتماعی، شرکت در فعالیت‌های ورزشی با مزایای روانی و عاطفی مانند بهبود خلق‌وخو، عزت‌نفس، تعاملات اجتماعی، یکپارچگی اجتماعی، پیوند اجتماعی و بهزیستی کلی روانی همراه است (کان^۲ و همکاران، ۲۰۲۴). ورزش‌های همگانی به دلیل ارتباط آن در سلامت عمومی، توانایی بهبود کیفیت زندگی، کاهش مرگ‌ومیر ناشی از همه علل و بروز و عواقب بیماری‌ها و ناتوانی‌های مزمن باید به‌طور مؤثر ترویج شود (هائو^۳ و همکاران، ۲۰۲۳).

امروزه ورزش به‌عنوان یک پدیده در زندگی بسیاری از مردم جهان به طرق مختلف فیزیکی، اقتصادی، آموزشی، سیاسی، ارتقای سطح بهداشت و تندرستی نقش به‌سزایی دارد. ورزش و حرکات گروهی موجب تقویت جسمی و روانی افراد در حفظ سلامت جسم و روان تأثیر مستقیم دارد و در پیشگیری، درمان و بازتوانی بسیاری از بیماری‌ها و اختلالات جسمی و روحی مؤثر می‌باشد. بنا بر گزارش سازمان جهانی بهداشت، فعالیت‌های بدنی در یک جامعه باعث کاهش هزینه‌های مراقبت بهداشتی و کاهش میزان مرگ‌ومیر می‌شود. همین امر باعث شده فعالیت‌های ورزشی جزو جدایی‌ناپذیر زندگی روزمره انسان‌ها شود که برای زندگی بهتر، سلامت جامعه و توسعه و پیشرفت و دستیابی به تمدن مناسب به عقل و بدن سالم نیاز است (محرم‌زاده و همکاران، ۱۴۰۳). همراه با کاهش فعالیت‌های پویا در سال‌های اخیر، افزایش قابل توجهی در مرگ‌ومیر، بیماری‌های قلبی عروقی و شیوع اختلالات عصبی و روان‌پزشکی در جوامع صنعتی و در حال توسعه مشاهده شده است. بیشتر شهروندان مرفه امروزی از مشکلات ارگانیک، عضلانی و مفصلی رنج می‌برند و این‌گونه عوارض ناشی از رشد فناوری در حال افزایش است. (ریوندی، ۱۴۰۳)

گزارش دیگری مربوط به سازمان ملل در سال ۲۰۱۶ است. داده‌های آن بین سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ از ۱۵۷ کشور با شاخص‌های اقتصادی، کارآفرینی و فرصت‌ها، درک فساد، سخاوت، سلامت، امنیت و آزادی‌های فردی جمع‌آوری شده است. این موضوع می‌تواند به طبقه اجتماعی و ویژگی‌های اساسی آن مانند حقوق، شغل و سطح تحصیلات مربوط باشد. طبقه اجتماعی می‌تواند منجر به تفاوت در ارزش‌های مشترک، اعتبار، فعالیت‌های اجتماعی، ثروت، سایر متعلقات شخصی و همچنین آداب‌ورسوم و حتی مذهب، ملیت، جنسیت، محل سکونت و پیشینه خانوادگی شود (محرم‌زاده و همکاران، ۱۴۰۳).

¹ Sarol

² Kan

³ Hao

تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی

با توجه به نقش ویژه فعالیت‌های ورزشی در کاهش اضطراب و افسردگی، مقابله با استرس، افزایش عزت‌نفس و بهبود خلق‌وخو می‌توان از این فعالیت‌ها به‌عنوان راهکارهای مؤثری برای کاهش اختلالات روانی و افزایش سلامتی استفاده کرد (حفیر^۱ و همکاران، ۲۰۲۴). سازمان جهانی بهداشت^۲ (WHO) سلامت را به‌عنوان وضعیت رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی تعریف کرده است. سلامت مفهومی نسبتاً انعطاف‌پذیر است که ممکن است به‌عنوان بدون بیماری یا ناتوانی تعریف شود یا به‌طور مثبت‌تر همان‌طور که در سال ۱۹۴۸ توسط WHO تعریف شده است: «وضعیت رفاه کامل فیزیکی، روانی و اجتماعی و نه صرفاً عدم وجود بیماری یا ناتوانی» (نصرالله‌زاده و همکاران، ۱۴۰۲).

امروزه، ورزش قدرت قابل‌ملاحظه‌ای کسب کرده است. ورزش فقط یک سرگرمی نیست، بلکه اهمیت اجتماعی، سیاسی و اقتصادی زیادی برای شرکت‌کنندگان دارد (وارموس^۳ و همکاران، ۲۰۲۳). ورزش همگانی را می‌توان نوعی حق، مزیت و تجربه تندرستی در نظر گرفت. اگر مردم فرصت و جایی برای بازی نداشته باشند و یا دولت‌ها، فضاهایی برای تفریح عمومی مهیا ن‌سازند، دنیا به مکان افسرده‌کننده‌ای تبدیل خواهد شد. ورزش همگانی، عنصر اساسی تجربه انسانی است و فعال بودن در اوقات فراغت نقش مهمی در ظرفیت سلامتی جامعه دارد. بر این اساس دولت‌ها، سازمان‌های غیردولتی و نهادهای بخش خصوصی باید در روند برنامه‌ریزی، نظارت و پیشرفت تجارب اوقات فراغت، تفریح و بازی‌های فعال همچون بازدارنده‌های بیماری و امراض مرتبط سرمایه‌گذاری کنند (کاسینگ^۴، ۲۰۱۴). جدیدترین داده‌های جهانی (پیش از کووید) نشان می‌دهد که طیفی از ورزش‌های تیمی سازمان‌یافته (مانند بسکتبال، والیبال، تنیس و تینیس) همچنان در بین ورزش‌های بزرگسالان رتبه بالایی دارند. با این حال، نرخ بالای ترک تحصیل در ورزش جوانان و عدم شرکت در میان بزرگسالان به این معنی است که بسیاری از افراد ممکن است فرصت بهره‌مندی از مزایای سلامتی بالقوه مرتبط با شرکت در ورزش را از دست بدهند (زهانگ^۵ و همکاران، ۲۰۲۳). بوکیست^۶ و همکاران (۲۰۲۴) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که خدمات برابر ورزش همگانی، یک اصطلاح عمومی از همه انواع فعالیت‌های بدنی و خدماتی است که رضایت عمومی افراد را برای اجرای ورزش‌های همگانی ایجاد می‌نماید، نیازهای مردم را در همه جنبه‌ها رعایت می‌کند، مبنای آن مردم‌محور است، همه شهروندان از فرصت‌های خدمات برابر ورزش همگانی برخوردارند و در آن سهم می‌باشند و دولت با منابع مالی خود افراد را در این زمینه حمایت می‌کند. نتایج یافته‌های هونوکوا^۷ و همکاران (۲۰۲۴)

¹ Hafiar

² World Health Organization

³ Varmus

⁴ Kassing

⁵ Zhang

⁶ Bouquet

⁷ Honiukova

در مورد ورزش همگانی نشان می‌داد سطح اعتماد به نفس و آزادی در برنامه‌های اوقات فراغت دانشجویان با رضایت زندگی آن‌ها همبستگی معنادار و مثبتی داشته است؛ بدین معنی که آزادی در انجام فعالیت‌های اوقات فراغت و ورزش‌های همگانی موجب رضایت از زندگی می‌گردد. محرمزاده و همکاران (۱۴۰۳) در پژوهشی دریافته‌اند که برنامه‌ریزی توسعه ورزش همگانی به‌عنوان یک راهبرد برای ترویج فعالیت‌های ورزشی در جوامع باید به شیوه‌ای جامع و منطقی طراحی شود. این برنامه باید علاوه بر ارائه فرصت‌های ورزشی برای همگان بر ترویج و تشویق مردم به شرکت در این فعالیت‌ها و ارتقای سطح سلامتی و انگیزه آن‌ها تأکید داشته باشد. در این برنامه، اهداف ورزش همگانی می‌تواند شامل افزایش شرکت‌ها در ورزش، افزایش سطح سلامت جامعه، ارتقای روحیه و انگیزه افراد، ترویج فعالیت‌های سالم و موارد دیگر باشد. عباسی صیمره و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی دریافته‌اند که شاد ماندن به‌واسطه سلامتی به‌عنوان مقوله مرکزی و جذابیت توسعه ورزش در منازل، رویکرد مناسب تشکیلات ورزش کشور به ورزش همگانی و فرهنگ‌سازی صحیح اهمیت ورزش در منازل به‌عنوان شرایط علی و شرایط میانجی نیروی انسانی در ترویج ورزش در منازل، عوامل ساختاری، فرهنگی و اقتصادی، احیای شبکه مرتبط با حوزه سلامت، برتری ورزش در باشگاه‌ها نسبت به ورزش در منازل و فضاهای عمومی، توجه به ترویج ورزش در منازل، ساختار معماری منازل و پارک، قابلیت‌های شبکه‌های مجازی و استفاده بیشتر از کارکرد تلویزیون نیز به‌عنوان راهبردهای کش معرفی شدند.

در ابتدای هزاره سوم، جهان ورزش دوران جدید و تازه‌ای را تجربه می‌نماید. ورزش امروزی تبدیل به یک فستیوال جهانی گردیده است. بسیاری دوران آماتور را پایان‌یافته تلقی می‌کنند (ملانی و همکاران، ۱۴۰۲). از شواهد موجود چنین برمی‌آید که به‌طور کلی دولت‌ها خواسته یا ناخواسته به دنبال گسترش ورزش همگانی هستند و یکی از دلایل توجه آن‌ها، درآمد مالی آن است. صرف‌نظر از محیط درونی یک کشور و نظام آن، جاذبه‌های ورزش همگانی، بازاریابی و جذب تماشاچیان باعث می‌شود که این ورزش موردتوجه بیشتر سازمان‌ها و ارگان‌های مختلف دولتی قرار گیرد. در منابع مختلف برای توسعه ورزش هرمی در نظر گرفته شده است که ورزش همگانی در پایه آن در راس قرار دارد (شیبوری^۱، ۲۰۲۲). هدف در هرم ورزش، افزایش تعداد شرکت‌کنندگان در هر سطح می‌باشد تا پتانسیل ورزش همگانی افزایش یابد (استرادیو^۲ و همکاران، ۲۰۲۲). اگرچه یک مدل جامع برای ورزش همگانی وجود ندارد، ولی عوامل زیادی شناسایی گردیده که در توسعه ورزش و کسب موفقیت در سطوح جهانی تأثیر به‌سزایی دارند. موفقیت در ورزش، معیارهای اندازه‌گیری متفاوتی دارد. برای یک کشور ممکن است شرکت کردن ورزشکارانش در مسابقه المپیک یک موفقیت باشد، ولی برای یک کشور دیگر کسب مدال در المپیک یک موفقیت محسوب

¹ Shilbury

² Sotiriadou

تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی

می‌باشد. در متون و ادبیات مربوط به ورزشکاران و ورزش همگانی عوامل مختلفی برای کسب موفقیت بیان شده که هر یک به نوعی اهمیت دارند و در دامنه گسترده‌ای قرار می‌گیرند. عوامل زیادی در تحقیقات پیشین وجود دارد که توسعه ورزش همگانی را منوط به پیشرفت در آن حوزه‌ها می‌دانند (حسینیان مهاجر و همکاران، ۱۴۰۱).

وقتی فردی برای ایجاد نشاط و سرگرمی و همچنین لذت بردن از زندگی مطلوب به‌طور منظم روزانه ورزش می‌کند، اولین و مهم‌ترین نتیجه چنین رویکردی افزایش نشاط اجتماعی است که تأثیر مستقیمی بر ترشح هورمون‌های خوشایند دارد و این تأثیر غیرمستقیم بر شکل‌گیری نگرش مطلوب نسبت به زندگی دارد. سایر مطالعات اثرات ورزش را بر متغیرهای جسمی، روانی و اجتماعی مرتبط با انسان شناسایی کرده بودند که نشان داد افزایش آگاهی مردم در مورد اثرات مفید ورزش بر نشاط اجتماعی و همچنین تثبیت رفتار مشارکتی آن‌ها در فعالیت‌های ورزشی، مهم‌ترین ارکان توسعه پایدار است و ممکن است برنامه‌ریزی برای حفظ و ارتقای نشاط جامعه را تسهیل کند. (جامعی، ۱۳۹۷). همچنین تحقیقات بسیاری نشان داده است که ورزش علاوه بر اینکه ابزار ارزشمندی برای حفظ سلامت جسمانی است، رابطه نزدیکی با سلامت و بهداشت روانی به‌ویژه پیشگیری از بروز ناهنجاری‌های روانی دارد. ورزش از اضطراب و افسردگی می‌کاهد و اعتماد به نفس را افزایش می‌دهد. ورزش به‌ویژه در سنین کودکی و نوجوانی مفر سالمی برای آزاد کردن انرژی‌های اندوخته شده است و این خود بسیار لذت‌بخش و آرامش‌دهنده است. ورزش از جمله روش‌های مهم تکامل جسمانی، روانی و اجتماعی محسوب می‌شود، زیرا شرکت در فعالیت‌های ورزشی افراد را به هم نزدیک می‌کند، راه‌ها و فرصت‌های بسیاری را برای ماهرشدن در اجتماع فراهم می‌آورد و به‌طور کلی یک فرآیند آموزشی در ابعاد مختلف فرهنگی و اجتماعی برای فرد ایجاد می‌کند (رستم‌پور و همکاران، ۱۴۰۲). ورزش در سلامت و آمادگی جسمانی، تعادل و ثبات هیجانی، جلب توجه، رقابت، رشد اعتماد به نفس، تصویر مثبت بدنی و اجتماعی و تأمین نیازهای دوستی، احساس امنیت و تقویت گروهی، تأثیر فراوانی دارد. سلامت روانی از موضوعاتی است که در اثر شرکت در فعالیت‌های ورزشی می‌تواند حاصل شود. چنین فعالیت‌هایی بهترین موقعیت را برای رشد معیارهای سلامت روانی فراهم می‌کند. اگر سلامت روانی را به معنای احساس راحتی نسبت به خود و دیگران تعریف کنیم، معیارهای آن موفقیت، تعادل هیجانی، سازگاری با محیط، واقع‌بینی، احساس ارزشمندی و اجتماعی بودن خواهد بود. بنابراین ورزش با فعال‌سازی چنین معیارهایی نه تنها به بهداشت جسم بلکه به بهداشت روانی هم کمک می‌کند. همچنین اضطراب افراد با پرداختن به ورزش به میزان بسیار زیادی کاهش می‌یابد و باعث افزایش شادی در بین مردم می‌شود. (پور عبدی، ۱۳۹۸).

در این راستا ورزش نقشی دارد که نمی‌توان آن را در حفظ سلامت جامعه و شادی آن نادیده گرفت. فوائد ورزش همگانی شامل جنبه‌های فیزیکی، ذهنی و اجتماعی است و می‌تواند به پیشگیری از بیماری و بهبود کیفیت زندگی کمک کند. از طریق تلاش‌های مشترک بین افراد، دولت‌ها و جوامع می‌توانیم محیطی ایجاد کنیم که از شیوه‌های زندگی فعال حمایت کند و ورزش را به بخشی جدایی‌ناپذیر از زندگی روزمره ما تبدیل کند. بنابراین، ما می‌توانیم با ورزش همگانی به جامعه‌ای سالم‌تر، شادتر و مولدتر دست‌یابیم. ورزش علاوه بر تأثیر مستقیم بر سلامتی، بر کیفیت کلی زندگی افراد و شادی آن نیز تأثیر دارد. از طریق تعامل اجتماعی و توسعه ارزش‌های مثبت ورزش می‌تواند به ایجاد جامعه‌ای فراگیر، هماهنگ و حمایت‌گر کمک کند. در یک جامعه به‌طور فزاینده فردگرا و منزوی، ورزش می‌تواند پل مهمی در ایجاد پیوندهای اجتماعی قوی باشد. بر این اساس و با توجه به اهمیت ورزش همگانی و همچنین ارتباط دوسویه مزایای آن‌ها با یکدیگر و تأثیری که ورزش همگانی در سطح جامعه بر بخش سلامت جسمانی و روانی و شادی در جامعه دارد و اهمیت توسعه آن‌که می‌تواند منجر به کسب رتبه‌های بین‌المللی و اعتبار در سطح جهان شود، این پژوهش در پی بررسی و تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی می‌باشد.

روش‌شناسی پژوهش

رویکرد تحقیق حاضر از نوع کیفی است که با روش گرند تئوری^۱ انجام شده است. روش گرند تئوری معمولاً به سه شیوه سیستماتیک، نوحاسته و سازگارا (ساخت‌گرایانه) اجرا می‌شود. در تحقیق حاضر از روش سیستماتیک که به استراوس و کوربین^۲ نسبت داده می‌شود، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شده است. این روش دارای ۶ بعد اصلی است: شرایط علی، پدیده اصلی، راهبردها، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها. روش سیستماتیک خود دارای سه مرحله اصلی کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی است. جامعه آماری این پژوهش شامل رئیس هیئت‌های ورزشی و فدراسیون‌ها، نخبگان ورزشی همگانی، ورزشکاران، مدیران سازمان‌های ورزشی، سایر افراد خبره در زمینه توسعه ورزش، روان‌شناسان و جامعه‌شناسان خبره در حوزه شادابی در سطح کشور می‌باشد که به روش نمونه‌گیری گلوله برفی انتخاب شدند. مصاحبه‌ها در برخی موارد به‌صورت حضوری و در سایر موارد به دلیل دوری مسافت به‌صورت فایل متنی از طریق ارسال ایمیل، در واتساپ، تلگرام، ایتا و برخی نیز به‌صورت تلفنی و تماس تصویری انجام شد. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت (۱۷ مصاحبه).

برای بررسی روایی، یافته‌های پژوهش برای مشارکت‌کنندگان ارائه و نقطه نظرات آن‌ها اعمال شده است. همچنین در این پژوهش از روش توافق درون‌موضوعی برای محاسبه پایایی مصاحبه‌های انجام شده، استفاده شده است. برای محاسبه پایایی مصاحبه با روش توافق درون‌موضوعی دو کدگذار (ارزیاب)، از یک

¹ Grounded Theory

² Strauss & Corbin

تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی

دانشجوی مقطع دکتری مدیریت ورزشی درخواست شد تا به عنوان همکار پژوهش (کدگذار) در پژوهش مشارکت کند. آموزش ها و تکنیک های لازم جهت کدگذاری مصاحبه ها به ایشان انتقال داده شد. در هر کدام از مصاحبه ها، کدهایی که در نظر دو نفر مشابه هستند با عنوان «توافق» و کدهای غیرمشابه با عنوان «عدم توافق» مشخص شدند. سپس محقق به همراه این همکار پژوهش، تعداد سه مصاحبه را کدگذاری کردند و درصد توافق درون موضوعی که به عنوان شاخص پایایی تحلیل به کار می رود، محاسبه شد. نتایج حاصل از این کدگذاری ها در جدول زیر آمده است:

جدول ۱: محاسبه پایایی بین دو کدگذار

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی بین دو کدگذار (درصد)
۱	مصاحبه شونده ۶	۳۳	۱۴	۵	۸۴/۸٪
۲	مصاحبه شونده ۸	۱۹	۸	۳	۸۴/۲٪
۳	مصاحبه شونده ۱۵	۵۴	۲۳	۸	۸۵/۲٪
	کل	۱۰۶	۴۵	۱۶	۸۴/۹٪

همان طور که در جدول مشاهده می شود تعداد کل کدها که توسط محقق و همکار پژوهش به ثبت رسیده است برابر ۱۰۶، تعداد کل توافقات بین این کدها ۴۵ و تعداد کل عدم توافقات بین این کدها برابر ۱۶ است. پایایی بین کدگذاران برای مصاحبه های انجام گرفته در این پژوهش با استفاده از فرمول یاد شده برابر ۸۴/۹ درصد است. با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از ۶۰ درصد است (کوال^۱، ۱۹۹۶). قابلیت اعتماد کدگذاری ها مورد تایید است و می توان ادعا کرد که میزان پایایی تحلیل مصاحبه کنونی مناسب است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

¹ Kavel

یافته‌های پژوهش

نتایج جمعیت‌شناختی پژوهش در جدول ۲ گزارش شده است:

جدول ۲: توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

ردیف	جنسیت	سن	تحصیلات	مقام	زبان مصاحبه	تأهل	تخصص	گروه	زبان مصاحبه
۱ م	مرد	۴۵	دکتری	استاد	۵۵ م	۱۰ م	مرد	۴۷	کارشناسی ارشد
									رئی
									اسی
									هیئت
									ت
۲ م	مرد	۵۱	کارشناسی ارشد	رئیس هیئت	۴۵	۱۱ م	مرد	۳۹	دکتری
									استاد
۳ م	زن	۴۶	دکتری	استاد	۳۹	۱۲ م	زن	۳۸	دکتری
									استاد
۴ م	مرد	۳۹	دکتری	روانشناس ورزشی	۴۱	۱۳ م	مرد	۵۱	دکتری
									استاد
۵ م	زن	۴۰	دکتری	جامعه‌شناس	۶۱	۱۴ م	مرد	۴۲	کارشناسی ارشد
									روانشناس ورزشی
۶ م	مرد	۴۹	دکتری	استاد	۵۴	۱۵ م	زن	۵۴	دکتری
									مدیر
۷ م	مرد	۵۵	دکتری	استاد	۵۰	۱۶ م	مرد	۵۰	دکتری
									مدیر
۸ م	مرد	۴۷	دکتری	رئیس هیئت	۳۷	۱۷ م	مرد	۴۹	دکتری
									استاد
۹ م	مرد	۶۰	دکتری	استاد	۲۸				

کدگذاری باز و محوری

در بخش کدگذاری نخست همه مصاحبه‌ها موردبررسی قرار گرفتند و پس از بررسی و تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها، فرآیند تحلیل آغاز گردید. به منظور جمع‌آوری اطلاعات و پوشش مدل پژوهش

تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی

از طریق مطالعه کتب، مقالات و نیز با استفاده از نظر متخصصان، تعداد ۶ سؤال به عنوان سؤالات مصاحبه مورد تأیید قرار گرفت. در نهایت با انجام مراحل مختلف کدگذاری و تعیین عوامل مرتبط تعداد ۱۰۷ کد در قالب ۶ مقوله اصلی مرتبط با مدل عوامل مؤثر بر شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی شناسایی شدند.

در ادامه، کدگذاری باز و محوری مصاحبه‌شونده‌ها در هر ۶ بعد اصلی مدل پارادایمی استراوس و کوربین، به صورت مجزا ارائه شده است.

شرایط علی

جدول ۳: خلاصه کدگذاری باز و محوری مصاحبه‌شونده‌ها برای شناسایی شرایط علی

مقوله‌های اصلی	مقوله‌های فرعی	کدهای باز
عوامل فردی	ویژگی‌های فردی	سن
		جنسیت
		تحصیلات
		تعداد اعضای خانواده
		وضعیت تأهل
عوامل فردی	ویژگی‌های شخصیتی	وضعیت سلامتی جسمی و روحی
		درون‌گرایی و برون‌گرایی
		میزان علاقه‌مندی به ورزش
		میزان سخت‌کوشی
		میزان کم‌رو و خجالتی بودن
عوامل اجتماعی	ویژگی‌های اجتماعی	میزان پرنرزی بودن
		میزان انعطاف‌پذیری فرد
		وضعیت مسکن
		پایگاه اجتماعی
		میزان شادی دایره دوستان
کیفیت شادی در خانواده		
وجود افراد شاد در خانواده و دوستان		
سطح حضور در ورزش همگانی در خانواده و دوستان		

وضعیت اقتصادی فرد	
عوامل اقتصادی	وضعیت اقتصادی خانواده و دوستان
	میزان هزینه کرد خانواده، دوستان و فرد برای ورزش
	کیفیت ارتباطات در محیط کار
محیط کار	میزان فعالیت‌های ورزشی همگانی در محیط کار
عوامل محیطی	میزان اهمیت مدیران به حضور در ورزش همگانی برای کارکنان
	میزان سختی کار و وجود زمان اضافی برای انجام فعالیت‌های ورزشی
	کیفیت ارتباط فرد با مدیر، همکلاسی، استاد (معلم)
مدرسه و دانشگاه	میزان اهمیت مدیر مدرسه و دانشگاه به انجام فعالیت ورزشی
	شاد و مفرح
	میزان برنامه‌ریزی متولیان ورزش همگانی برای افزایش شادی
	در جامعه از طریق ورزش
برنامه‌ریزی	میزان استفاده از نخبگان و متخصصان ورزش همگانی،
	روان‌شناسان، جامعه‌شناسان و اساتید دانشگاهی برای
	برنامه‌ریزی در زمینه افزایش شادی از طریق ورزش در جامعه
	بررسی میزان دستیابی به اهداف از قبل تدوین شده در زمینه
	افزایش شادی در جامعه
	سطح میزان شادی در جامعه
مدیریتی	نظارت و ارزیابی
	سطح میزان شرکت در فعالیت‌های ورزش همگانی در جامعه
	میزان نظارت بر عملکرد دستگاه‌های متولی ورزش همگانی
	میزان نظارت بر امکانات و زیرساخت‌های موردنیاز برای
	ورزش همگانی
	میزان نیروی انسانی موردنیاز در ورزش همگانی
هماهنگی و	میزان هماهنگی سازمان‌ها و بخش‌های مختلف در ورزش همگانی
سازماندهی	میزان هماهنگی سازمان‌های فرهنگی و ورزشی با یکدیگر در
	جهت تزریق شادی به جامعه

نتایج نشان داد که ۳۷ کد مفهومی و ۳ مقوله اصلی از ابعاد و مؤلفه‌های شرایط علی مؤثر بر شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی می‌باشد.

تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی

جدول ۴: خلاصه کدگذاری باز و محوری مصاحبه‌شونده‌ها برای شناسایی عوامل زمینه‌ای

مقوله‌ها	مفاهیم
فرهنگی	فرهنگ حمایتگری
	فرهنگ تشویق و انگیزه دادن
	فرهنگ مشارکت اجتماعی
	فرهنگ سخت‌کوشی
زیرساخت‌ها و امکانات	فرهنگ ورزش کردن برای تمامی اقشار
	وجود زیرساخت‌های ورزشی در تمامی مناطق
	وجود زیرساخت‌های ورزشی برای زنان و مردان
	وجود زیرساخت‌های ورزشی برای گروه‌های سنی مختلف
قوانین و مقررات	وجود زیرساخت‌های ورزشی روباز و طبیعی
	تنوع زیرساخت‌های ورزشی در سطح شهر
	وجود امکاناتی نظیر باندها برای پخش آهنگ‌های شاد در محیط‌های ورزشی
	وجود قوانین حمایت از انجام ورزشی‌های همگانی در محیط‌های روباز
	وجود قوانین حمایتی برای تزریق بودجه برای توسعه زیرساخت‌ها و امکانات ورزشی
	وجود قوانین حمایت از ورزش همگانی به‌صورت خانوادگی

نتایج نشان داد که ۱۴ کد مفهومی و ۳ مقوله از ابعاد و مؤلفه‌های عوامل زمینه‌ای مؤثر بر شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی می‌باشد.

جدول ۵: خلاصه کدگذاری باز و محوری مصاحبه‌شونده‌ها برای شناسایی عوامل مداخله‌گر

مقوله‌ها	مفاهیم
مالی	وضعیت اقتصادی و معیشتی عموم جامعه
	مشکلات مالی سازمان‌های ورزشی برای انجام برنامه‌های توسعه ورزش همگانی برای
	افزایش شادی در جامعه
	مشغله‌های شغلی و ساعات شغلی و چندشغله بودن افراد
	گران بودن خرید تجهیزات ورزشی برای مردم و سازمان‌های ورزشی
	گران بودن هزینه شرکت در کلاس‌های ورزشی

در اولویت نبودن هزینه کرد در ورزش همگانی نسبت به ورزش قهرمانی و حرفه‌ای

برای مدیران

درآمدزا نبودن ورزش همگانی

هزینه بالای نگهداری، تجهیز و توسعه اماکن ورزشی

متکی بودن زنان خانواده به درآمد همسران (پدران) و نداشتن استقلال مالی برای هزینه

کرد در ورزش

نابرابری و بی‌عدالتی درآمدی سازمان‌های ورزشی نسبت به سازمان‌های دولتی دیگر

وضعیت سلامت جسمی عموم جامعه (قند، چربی خون، فشار، مشکلات اسکلتی)

وضعیت سلامت روانی عموم جامعه (امید به زندگی پایین، افسردگی، بی‌انگیزگی)

سلامتی

اهمیت ندادن عموم جامعه به بهبود سلامت جسمی و روانی از طریق ورزش

اطلاع نداشتن از تأثیر ورزش بر شادکامی و بهبود سلامت

فراگیری استفاده از گوشی‌های هوشمند

کم‌تحرکی زیاد جامعه

تمایل به خوردن غذاهای فراوری شده

تعریف متفاوت شادی در قشر جوان

سبک

کسب شادی از طرق ناسالم (شرکت در جشن‌های ناسالم، مصرف مشروبات الکلی،

زندگی

سیگار، قلیان، گل و سایر مواد مخدر)

الگو نبودن بزرگ‌ترها و والدین برای فرزندان برای حضور در فعالیت‌های ورزشی

سبک زندگی پر از مشغله فردی و شغلی برای اعضای خانواده

نتایج نشان داد که ۲۱ کد مفهومی و ۳ مقوله از ابعاد و مؤلفه‌های عوامل مداخله‌گر عوامل مؤثر بر

شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی می‌باشد.

جدول ۶: خلاصه کدگذاری باز و محوری مصاحبه‌شونده‌ها برای شناسایی راهبردهای مؤثر

مقوله‌ها	مفاهیم
انگیزشی	ایجاد انگیزه مالی برای کارمندان فعال در ورزش همگانی (بن‌های تخفیفی، خدمات
	درمانی، کمک معیشتی، مسکن، خودرو، ازدواج فرزندان و ...)
	ایجاد انگیزه‌های مادی و غیرمادی برای دانش‌آموزان، دانشجویان و سایر گروه‌ها برای
	حضور در ورزش همگانی

تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی

استفاده از شخصیت‌های مطرح فرهنگی، ورزشی، هنری و ... به منظور ترغیب افراد به حضور در فعالیت‌های ورزشی همگانی
ایجاد انگیزه از طریق نمایش مزایای آن برای گسترش شادی در جامعه از طریق رسانه‌ها
ساخت سریال تلویزیونی با موضوع ورزش و سلامتی در شبکه‌های استانی و سراسری
ایجاد انگیزه از طریق برگزاری جشن‌ها و بازی‌های بومی محلی
آموزش نیروی انسانی متخصص در زمینه ورزش همگانی
استفاده از نیروهای متخصص و فعال در زمینه ورزش همگانی با روحیه شاد به منظور آموزش سایر نیروها

آموزشی

آموزش مزایای حضور در فعالیت‌های ورزشی بر بهبود شادی در رسانه‌ها
آموزش مزایای حضور در فعالیت‌های ورزشی بر بهبود شادی در مدارس و دانشگاه‌ها
تدوین برنامه‌هایی جهت حضور اقشار مختلف جامعه در ورزش همگانی (افراد معلول و بیماران خاص، کودکان، زنان، سالمندان و ...)
استفاده از الگوهای برتر جهانی در سطح سازمان‌های متولی ورزش همگانی
استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های فرهنگی کشور جهت انجام فعالیت‌های ورزشی مفرح
هماهنگی و همگون کردن فعالیت‌های ورزشی همگانی در سازمان‌های مختلف و پرهیز از موازی کار

سازمانی

تشکیل و راه‌اندازی مراکز غنی‌سازی اوقات فراغت استان‌های سراسر کشور
استفاده از ظرفیت‌های شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی برای حضور در ورزش همگانی
استفاده از خیرین و رزش‌یار برای توسعه مشارکت در ورزش‌های همگانی
راه‌اندازی زنگ ورزش و تندرستی در ادارات - مراکز نظامی و انتظامی - کارخانجات
همکاری وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شهرداری‌ها و نیروهای مسلح
جهت توسعه ورزش همگانی

نتایج نشان داد که ۱۹ کد مفهومی و ۳ مقوله از ابعاد و مؤلفه‌های راهبردهای افزایش شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی می‌باشد.

جدول ۷: خلاصه کدگذاری باز و محوری مصاحبه‌شونده‌ها برای شناسایی پیامدهای مؤثر

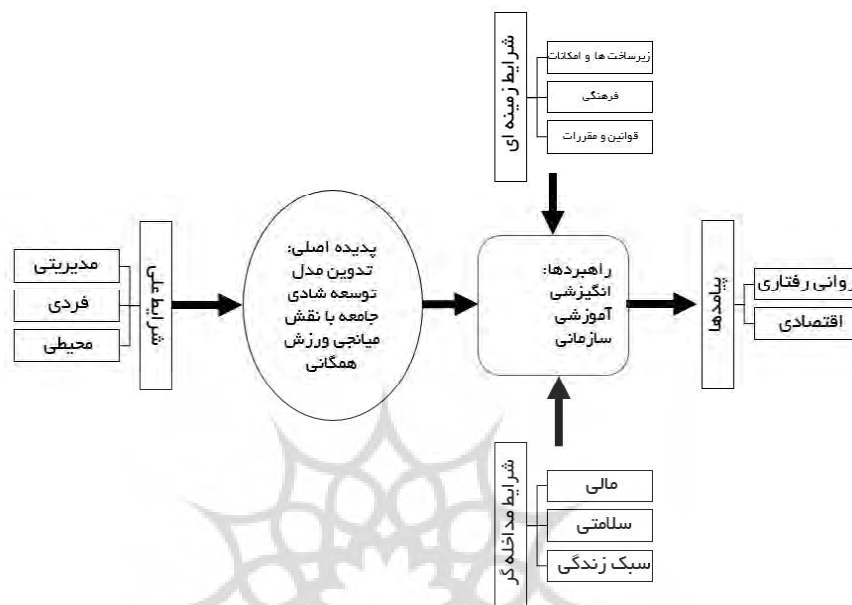
مقوله‌ها	مفاهیم
پیامدهای روانی / رفتاری	ایجاد شورونشاط در سطح خانواده و جامعه
	کاهش ناهنجاری‌های روانی (افسردگی، اضطراب، عزت نفس پایین و..)
	بهبود سطح فعالیت‌های گروهی
	بهبود ارتباطات بین فردی
	افزایش سطح امید به زندگی
	کاهش دعواها و نزاع‌های خانواده و اجتماع
	کاهش تمایل به مصرف دخانیات
	تخلیه انرژی سالم برای نوجوانان و جوانان
	ثبات و استحکام خانواده
	کاهش هزینه‌های درمان جسمی و روانی
پیامدهای اقتصادی	کاهش هزینه‌های ناهنجاری‌های اجتماعی
	ارتقای صنعت ورزش
	ایجاد شغل‌های جدید
	توسعه گردشگری ورزشی
	افزایش بودجه ورزش همگانی با مشاهده استقبال و آثار مثبت آن در جامعه
	افزایش راندمان و بهره‌وری شغلی و درآمدی افراد

نتایج نشان داد که ۱۶ کد مفهومی و دو مقوله از پیامدهای توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی می‌باشد.

پروپوزگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی

کدگذاری انتخابی:

شکل ۱: مدل شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی

الگوی شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی، متأثر از شرایط علی (فردی، مدیریتی و محیطی) و با در نظر گرفتن راهبردهای استخراجی (انگیزشی، آموزشی و سازمانی) که متأثر از شرایط زمینه‌ای (زیرساخت‌ها و امکانات، فرهنگی و قوانین و مقررات) و شرایط مداخله‌گر (مالی، سلامتی و سبک زندگی) می‌باشد، می‌تواند منجر به پیامدهای روانی / رفتاری و اقتصادی گردد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر، بررسی تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی بود. در نظام توسعه ورزش کشور، برنامه‌ریزی و تخصیص بودجه در حد قابل توجهی همواره در جریان بوده است، ولی مشکلات و کاستی‌های عمده‌ای در مرحله اجرا و نظارت بر آن وجود دارد. به همین دلیل کارشناسان و متخصصان، این دو بعد را به منظور خلق فرصت‌های ورزشی یکسان برای همه افراد جامعه مهم‌تر ارزیابی نموده‌اند. ورزش همگانی به دو دلیل در درجه اهمیت قرار دارد: یکی اینکه بر اساس قانون، توسعه ورزش همگانی، اولین وظیفه همه ارگان‌ها و سازمان‌های ورزشی است؛ دوم اینکه ورزش همگانی زیربنای ورزش قهرمانی به حساب می‌آید. تحقیقات نشان داده است که ورزش قهرمانی در همگانی شدن ورزش نقش حاشیه‌ای دارد، اما ورزش همگانی در رشد و توسعه ورزش قهرمانی نقش محوری و زیربنایی

دارد. سلامتی جامعه، مبارزه با اعتیاد، مبارزه با ناهنجاری‌ها، پر کردن اوقات فراغت و تأمین برنامه برای نشاط جمعی جامعه به وسیله ورزش همگانی صورت می‌پذیرد. نتایج پژوهش نشان دادند که: الگوی شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی، متأثر از شرایط علی (فردی، مدیریتی و محیطی) و با در نظر گرفتن راهبردهای استخراجی (انگیزشی، آموزشی و سازمانی) که متأثر از شرایط زمینه‌ای (زیرساخت‌ها و امکانات، فرهنگی و قوانین و مقررات) و شرایط مداخله‌گر (مالی، سلامتی و سبک زندگی) می‌باشد، می‌تواند منجر به پیامدهای روانی/ رفتاری و اقتصادی گردد.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که الگوی شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی، متأثر از شرایط علی (فردی، مدیریتی و محیطی) می‌باشد. این نتیجه با یافته‌های پژوهش محرم‌زاده و همکاران (۱۴۰۳)، نصرالله‌زاده و همکاران (۱۴۰۲)، کان^۱ و همکاران (۲۰۲۴) و هائو^۲ و همکاران (۲۰۲۳) همسو می‌باشد. در تفسیر این نتیجه می‌توان به این موارد اشاره کرد که با توجه به نقش و اهمیت عوامل مدیریتی در رغبت مردم به ورزش همگانی به همراه برنامه‌ریزی مدون و هماهنگ، تنظیم و تدوین یک برنامه راهبردی و جامع، ارائه راهکارها و برنامه‌هایی برای توجیه سیاست‌گذاران در مورد پرداختن به ورزش، ترویج و تقویت نشاط و امید از طریق تعمیم ورزش همگانی و دیگر عوامل این نتیجه قابل توجیه می‌باشد. درواقع در سطح مدیریت ورزشی سبب ارتقا و توسعه ورزش همگانی در سطح جامعه می‌شوند. به عبارتی، مدیریت برنامه‌های ورزشی را در سطح کلان طرح‌ریزی و اجرا می‌کند. در عصر حاضر برای برنامه‌ریزی بسیاری از امور باید از شیوه‌های مختلف مدیریت استفاده نمود. درواقع می‌توان گفت که مدیریت فرایند برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت، نظارت و کنترل است. به عبارتی، مدیریت برنامه‌هایی را در سطح کلان طرح‌ریزی و اجرا می‌کند.

همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که الگوی شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی، متأثر از راهبردهای استخراجی (انگیزشی، آموزشی و سازمانی) می‌باشد. این نتیجه با یافته‌های پژوهش‌رستم پور و همکاران (۱۴۰۲)، عباسی صیمره و همکاران (۱۴۰۱)، وارموس^۳ و همکاران (۲۰۲۳) و شیبوری^۴ (۲۰۲۳) همسو می‌باشد. در تفسیر این نتیجه می‌توان به این موارد اشاره کرد که برای توسعه فرهنگ ورزش همگانی در بین اقشار مردم تنها آموزش به اقشار پایه برای تغییر یک نسل گره‌گشا نخواهد بود. پژوهش‌ها نشان می‌دهد نگرش والدین در حضور یا عدم حضور فرزندان در فعالیت‌های ورزشی بسیار تأثیرگذار است. والدین ورزشکار تمایل بیشتری برای حضور فرزندان‌شان در عرصه فعالیت‌های ورزشی دارند. این مسئله

¹ Kan

² Hao

³ Varmus

⁴ Shilbury

تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی

بیانگر اهمیت نگرش والدین به این مسئله است. در کنار آموزش به اقشار پایه باید والدین نیز به اهمیت ورزش همگانی برای توسعه سلامت فرزندان، خود و سایر افراد جامعه پی ببرند و از این رهاورد نگاه مثبت به فعالیت‌های ورزشی و ورزش همگانی داشته باشند تا به‌عنوان مانعی بر سر راه مشارکت فرزندان در فعالیت‌های ورزشی و ورزش همگانی مطرح نباشند. تحقیقات بسیاری به اهمیت این موضوع پرداخته و نگرش والدین را عامل مؤثری در حوزه آموزش برشمرده‌اند. اهمیت ورزش همگانی برای افزایش نشاط اجتماعی و سلامت عمومی بر کسی پوشیده نیست و در تحقیقات گوناگون ابعاد متفاوتی از راه‌های توسعه و موانع موجود برای توسعه ورزش همگانی در کشور مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. آنچه در جدیدترین تحقیقات داخلی و خارجی مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته، آموزش صحیح و اصولی است. بی‌شک آموزش صحیح در عرصه ورزش همگانی از راه‌های توسعه پایدار آن در بین نسل‌های متمادی مردم کشور است. برای ایجاد و نهادینه‌سازی یک فرهنگ، یکی از بهترین رویکردها، آموزش اقشار پایه برای اصلاح یک نسل است.

همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که الگوی شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی، متأثر از شرایط زمینه‌ای (زیرساخت‌ها و امکانات، فرهنگی و قوانین و مقررات) می‌باشد. این یافته با نتایج پژوهش حسینیان مهاجر و همکاران (۱۴۰۱)، عباسی صیمره و همکاران (۱۴۰۱)، سارول^۱ و همکاران (۲۰۲۴) و شیبوری^۲ (۲۰۲۳) همسو می‌باشد. در تفسیر این نتیجه می‌توان به این موارد اشاره کرد که نبود زیرساخت‌های مناسب برای توسعه ورزش همگانی و تفریحی و در نهایت ورزش سلامت‌محور، حلقه مفقوده زنجیره توسعه فرهنگ ورزش همگانی است. این مسئله که تأمین زیرساخت‌ها در بین عوامل مؤثر در توسعه فرهنگ ورزش همگانی در چه رتبه‌ای قرار دارد، یک مسئله است و اینکه وجود زیرساخت‌های مناسب و قوانین و مقررات را شرط کافی برای توسعه ورزش همگانی برشمریم، مسئله دیگری است. با آموزش مناسب و مؤثر و بدون داشتن زیرساخت‌های مناسب به موفقیت دست پیدا نخواهیم کرد. در بسیاری از پژوهش‌های انجام‌گرفته به ضعف زیرساخت‌های مناسب و قوانین و مقررات موجود در حوزه ورزش همگانی اشاره شده است. اماکن ورزشی که هم به لحاظ تعداد و هم از نظر استانداردسازی تجهیزات در جایگاه مطلوبی قرار ندارند و این بحران برای شهرهای دور از پایتخت و مناطق روستایی بیشتر به چشم می‌خورد و نیازمند عزم ملی و همه‌جانبه است.

همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که الگوی شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی، متأثر از پیامدهای روانی/ رفتاری و اقتصادی می‌باشد. این نتیجه با یافته‌های پژوهش نصرالله‌زاده و همکاران

¹ Sarol

² Shilbury

(۱۴۰۲)، کان^۱ و همکاران (۲۰۲۴) و هائو^۲ و همکاران (۲۰۲۳) همسو می‌باشد. در تفسیر این نتیجه می‌توان به این موارد اشاره کرد که توسعه ورزش همگانی امری است که در جامعه امروزی بسیار مورد توجه است. دلیل اهمیت بیش از حد آن نیز شرایطی است که در جوامع کنونی پیش روی شهروندان قرار گرفته است. مدرنیته و تأثیرات بیش از حد فناوری بر زندگی افراد، سبب شده است که شهروندان با مشکلات جسمانی و روانی ناشی از فقر حرکتی دست و پنجه نرم کنند. این امر سبب شده است که نیاز به فعالیت‌های ورزش همگانی بیش از پیش احساس شود و سازمان‌های مسئول در این حوزه نیز، بیش از پیش در برنامه‌ریزی فعالیت‌های ورزش همگانی فعالیت می‌کنند. در این زمینه پیشرفت‌های خوبی در چند سال اخیر در کشورمان حاصل شده است، اما با وجود همه این فعالیت‌ها، هنوز ورزش همگانی به عنوان یکی از اقلام مصرفی خانواده‌های ایرانی مورد توجه قرار نگرفته است. به نظر می‌رسد که در کلان‌شهرها وضعیت بهتری وجود دارد و تبلیغات و برنامه‌های منظم رفتاری و اقتصادی در حوزه ورزش همگانی تأثیرات مثبتی داشته است؛ اما در شهرهای کوچک و نواحی محروم، کمبودهای فراوانی در این حوزه وجود دارد و نیاز به تلاش چشمگیر و همه‌جانبه برای توسعه ورزش همگانی به عنوان یک فرهنگ و یکی از ملزومات زندگی روزمره شهروندان احساس می‌شود.

بنابراین با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود که بررسی تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی و ایجاد چهارچوبی که عوامل توسعه ورزش همگانی در متن آن قرار گیرند، می‌تواند طی فقط چند سال باعث افزایش مشارکت کلان گردد؛ شرایطی که هنوز در کشور ما رخ نداده و در مطالعات نیز اشاره شده که هنوز مشارکتی روی نداده است. ارتباطاتی که در مدل وجود دارد، نشان‌دهنده وابسته بودن برخی از عوامل به یکدیگر است که در برخی از مقوله‌ها تجمیع و در برخی دیگر به تنهایی مطرح شده‌اند. پژوهشگران این مقاله سعی در به وجود آوردن چهارچوب مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی داشته‌اند که از ابعاد مختلفی تشکیل می‌شود. یکی از این ابعاد، بررسی عوامل توسعه زیرساخت‌ها بوده است که به طراحی مدل کمک می‌کنند. با ایجاد و تسهیل این مدل و گام‌های توسعه‌ای نهایی می‌توان به تمامی ابعاد تأثیرگذار در مشارکت دست یافت تا در آینده با صلاحدید مسئولان به شرایط اجرا نزدیک شود. همچنین با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود که موارد ذیل برای توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی به طور جدی مورد توجه قرار گیرد: حمایت مالی از ورزش همگانی، بازیابی و جذب تماشاچیان ورزش همگانی، کیفیت اماکن ورزشی، دانش افراد در مورد نحوه مشارکت، دانش مردم در مورد فوائد ورزش، مشکلات مالی مردم، سطح رضایت شغلی، سطح رضایت از زندگی و درآمد مردم. علاوه بر آنچه بیان شد وجه نوآوری پژوهش حاضر با توجه به خلا تئوریک در پژوهش‌های داخلی می‌توان

¹ Kan

² Hao

تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی

در قالب مدل پژوهش بیان کرد که با استفاده از روش کیفی با رویکرد سیستماتیک تدوین شده است. همچنین در مورد محدودیت‌های پژوهش باید گفت که با توجه به نمونه‌گیری گلوله برفی که در پژوهش انجام شده است، محدودیت در تعمیم‌پذیری نتایج پژوهش را به همراه خواهد داشت.

منابع

- پورعبدی، جاوید. (۱۳۹۸). «تبیین جایگاه ورزش همگانی در اندیشه رهبر معظم انقلاب با رویکرد تحلیل محتوا». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بین‌المللی امام رضا.
- جامعی، فاطمه. (۱۳۹۷). «تبیین عوامل مؤثر در گرایش مردم به ورزش‌های همگانی و قهرمانی با تأکید بر نقش رسانه‌های جمعی از دیدگاه کارشناسان تربیت‌بدنی استان کردستان». اولین همایش ملی مدیریت راهبردی و کاربردی. سقز.
- حسینیان مهاجر، سید عسگر، فهیمی‌نژاد، علی؛ مرسل، باقر و طیبی‌ثانی، سیدمصطفی. (۱۴۰۱). «ارائه چارچوب نظری مبتنی بر تحلیل و برنامه‌ریزی توسعه مشارکت ورزشی اقشار خاص (مطالعه موردی جامعه جانبازان، معلولین، ناشنوایان و نابینایان)». مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. ۲۱(۵۷)، صص ۱۷۳-۱۹۲.
- رستم‌پور، علیرضا؛ جانی، آذر و حسینی، آرمان. (۱۴۰۲). «بررسی نقش خلاقیت معلمان در زنگ تربیت‌بدنی و افزایش شادابی و نشاط در دانش آموزان». اولین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های مدیریت، تعلیم و تربیت در آموزش و پرورش... تهران.
- ریوندی، لیلا. (۱۴۰۳). «ورزش همگانی؛ با تأکید بر پرداختن به فعالیت با انگیزه کسب آرامش روانی». هشتمین کنفرانس بین‌المللی علوم ورزشی، تربیت‌بدنی و سلامت اجتماعی. تهران.
- عباسی صیمره، کبری و رضایی، شمس‌الدین. (۱۴۰۱). «الگوی شادی و نشاط در ورزش همگانی در دوران بحران (مطالعه موردی: دوران کرونا)». هشتمین همایش ملی علوم ورزشی و تربیت‌بدنی ایران. تهران.
- محرم‌زاده، مهرداد و عبد زیدان، مثنی. (۱۴۰۳). «طرح جامع برنامه‌ریزی توسعه ورزش همگانی». سومین کنفرانس بین‌المللی تربیت‌بدنی، تغذیه و طب ورزشی.
- محرم‌زاده، مهرداد و محمدمهدی، علی. (۱۴۰۳). «نقش بازاریابی ورزشی در توسعه ورزش همگانی و افزایش سلامت جامعه». سومین کنفرانس بین‌المللی تربیت‌بدنی، تغذیه و طب ورزشی.
- ملاتی، ایوب؛ هاشمی، فضل‌اله؛ آسوده، سمیه و خدادادی، وحید. (۱۴۰۲). «نقش آموزش و پرورش در شادابی دانش‌آموزان در محیط مدارس». دهمین همایش ملی تازه‌های روان‌شناسی مثبت. بندرعباس.
- نصرالله‌زاده، هانیه؛ نجفی، سهیلا و حسینی، میرمسعود. (۱۴۰۲). «بررسی تأثیر ورزش‌های همگانی بر سلامت جامعه و نقش تربیت‌بدنی در رشد جسمانی دانش‌آموزان». اولین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های مدیریت، تعلیم و تربیت در آموزش و پرورش. تهران.
- Bouquet, P., Molinari, A., & Vettorato, S. (2024). "Using a Sports Technology Maturity Model for Evaluating Smart Cities. In 2024 IEEE International Workshop on Sport". Technology and Research (STAR) (pp. 258-263). IEEE.
- Hafiar, H., Budiana, H. R., Abdullah, K. H., Sofyan, D., & Amin, K. (2024). "Scoring big: a bibliometric analysis of the intersection between sports and public relations". Cogent Social Sciences, 10(1), 2297706.
- Hao, Y., Qiu, Z., Xu, Q., He, Q., Fang, X., & Wang, C. (2023). "Innovation strategy design of public sports service governance based on cloud computing". Journal of Cloud Computing, 12(1), 69.
- Honiukova, L., Hotsul, I., Yudenko, O., & Maistrenko, K. (2024). "Formation of Public Policy in the Field of Physical Education and Sports in Ukraine". Public Policy and Administration, 23(3), 324-343.
- Kan, B., & Xie, Y. (2024). "Impact of sports participation on life satisfaction among internal migrants in China: The chain mediating effect of social interaction and self-efficacy". Acta Psychologica, 243, 104139.
- Kassing, G. (2014). Introduction to Recreation and Leisure. Human Kinetic, 18.

- Sarol, H., Polat, S. Ç., & Ekinci, E. (2024). **“Perceived health outcomes of recreation and happiness: exploring the mediating role of resilience”**. *Frontiers in Public Health*, 12, 1383367.
- Shilbury, D. (2022). **“In search of sport management”**. In *A research agenda for sport management* (pp. 3-18). Edward Elgar Publishing.
- Sotiriadou, P., Thrush, A., & Hill, B. (2022). **“An examination of the changes on facilitators and constraints during lifelong participation in surfing”**. *European Sport Management Quarterly*, 22(6), 747-767.
- Varmus, M., Kubina, M., Mičiak, M., Šarlák, M., & Greguška, I. (2023). **“Sustainable management of the public financial model for sports support in Slovakia”**. *Sustainability*, 15(14), 11310.
- Zhang, B., Dong, Y., Kelobonye, K., Zhou, R. Z., & Xu, Z. (2023). **“Delineating walking catchment of the existing and proposed public sports facilities with open-source data: a case study of Nanjing”**. *Applied spatial analysis and policy*, 16(2), 729-749.

